

Cikk vagy nem cikk?

ELSŐ A SZÜKSÉGLET — CSAK AZUTÁN JÖHET A NYERÉSEG

Az első a szükséglet

nyereség-részesedésről szóló rendelete megjelent, valahogy varázslukat vesztették a nagy százalékok. Az emberek a tervek százalékos teljesítése helyett inkább aziránt érdeklődnek, hogy forintban, azaz év végén osztható jövedelemben mennyit hozott az elmúlt hónap, vagy az elmúlt negyedév. S megkérdezik más üzemek munkásaitól is, hogy mire számíthatnak, s azután aszerint ítélik meg az üzemük vezető testületét.

A nyereségrészesedés bevezetése, mint ebből is kitűnik, nemcsak a termelésre hat kedvezően, hanem a vezető munkájának számonkérésére is. Legutóbb a Textilművek dolgozóival beszélgetve egy súlyos mondat hangzott el kérdés formájában.

— Mit szólnának a munkások, ha mi nem tudnánk nyereségrészesedést osztani?

Ebben a kérdésben felelősségérzet lappang, mert egészen természetes, hogy a dolgozók — különösen, ha derék munkát végeznek — számon kérik a jövedelmet, s megkérdezik: „Hogyan gazdálkodtatok azokkal az értékekkel, amiket rátok bízunk?”

Nagyon tisztességes dolog, hogy a rendeletben engedélyezett maximumra, az egy havi teljes fizetésre törekszenek mindenütt. Igaz, sokan lebecsülik ezt a summát, mondván, hogy nem elég ösztönző. De erre rácafol az élénk érdeklődés és a nyereségre való céltudatos törekvés. S még valami más is...

Képezzük el,

hogy nagyobb, vagy korlátlan lenne a kifizethető részesedés összege! Mi történne? Megindulna a féktelen vállalati nyereszkesedés, egymást érnék a családok, egyre többen keresnék a rendleteken „kiskapukat”, mint ahogy a jelenlegi nyereségrészesedés is megmoz-

gatta az emberek tisztességes leleményességét és üldözendő nyereszkesedési hajlamait is egyformán. Melyiket hol.

Mindenki előtt közismert, hogy egyes közszükségleti cikkek termelése a nyereségrészesedés rendszerének bevezetése óta nem „cikk” a vállalatoknak. Ez abból ered, hogy előállítás és egyéb költségeiknél alacsonyabb áron kerülnek a fogyasztóhoz, s ezekhez az üzem állami támogatást, dotációt kap — de ezeken nem nyer semmit. Még akkor sem, ha ilyen cikkekkel kétszer-háromszor annyit gyárt — ellenkezőleg: annál kevésbé számíthat év végi osztalékra. Célszerűbb lenne tehát az ilyen vállalatoknak saját szempontból felhagyni az ilyen közszükségleti cikkek gyártásával, s helyettük olyat iktatni cikkeik skálájába, amely osztható hasznot hajt.

De mi történne akkor? Nem lenne olcsó férfiföltöny, gyerekcipő, egy sereg élelmiszer — s nem lenne, azaz sokáig nem is volt (hogy végre konkrét példával éljünk) úgynevezett vékony gramm-súlyú papír. Tehát már jelentkezt egy kiskapu-kereső gyár, nevezetesen a Csepeli Papírgyár, amely alárendelte saját zsebének a szükségletet. A „vékonydondagjú” cukorkák zacskók és egyéb „pillésúlyú” papírpapíri termékek nem sokat fentitenek a tonnákban kimért terven és az üzem jövedelmén, hát ezért nem is ragaszkodtak ahhoz, hogy annyit adjanak belőle, amennyire szükség van. Ugyanazzal a kapacitással bizonyosan kamatozó cikkeket gyártottak. (Az eset után nagyon jólesett hallani, hogy az illetékes miniszterium közbeszólt — utasítólag!)

Bizonyos,

hogy nem páratlan ez a jelenlét, csak ez hamarabb feltűnt, mint más feltételezhető társa. Eppen ezért nem árt

idejekorán végezni azzal a vakhittel, hogy az ilyenféle eljárások akár az ügyben érdekelt üzem dolgozóinak is hasznukra volnának. Az év végi tisztességes részesedési összeget úgy kell megteremtteni, hogy a lakosság szükségleteit egy percre se tévesztjük szem elől.

A felelősségérzet ilyen tekintetben is kötelező — Csepelen, Komáromban, Szegeden — mindenütt. Nem a „kiskapukat” kell keresni, hanem az egész lakosság érdekeinek megfelelő egyenes úton kell járni! A nyereségrészesedésre és a lakosság szükségleteinek kielégítésére történő törekvések nem kereszteszhetik egymást!

A jövő héten indul a TTIT-autóbusz a Börzsönybe és Visegrádra

Az Ismeretterjesztő Társulat legközelebbi tanulmányi útját az ország egyik legszebb tájára, a visegrádi-börzsönyi Duna-kanyarba vezeti. Május 24-én, a péntek délutáni személyvonattal megy a kirándulócsoport Budapestig, ahol az Astória Szállóban száll meg. Szombaton a reggeli hajóval indulás Visegrádra, ahová délre ér a társaság. Mátyás király palotája maradványainak megtekintése után a Visegrád feletti Fellegvár romjait tekintik meg, ahonnan pompás kilátás nyílik a szép visegrádi szorosra. Innen pár perces erdei séta után elérhető a Nagyvilági turisz-

Ma eredeti bemutató a Szegedi Színházban

Ma este 7 órakor mutatja be a Szegedi Nemzeti Színház Esemann Mihály és Baróti Géza Bátyasétány 77. című új operettjét — eredeti bemutató előadás keretében.

A darab főbb szerepeit Károlyi István, Karácsonyi Magda, Mucsi Sándor, Balogh Rózsa, Kovács Gyula, Máthé Eta, Csapó János, Décsi Györgyi és Káldor Jenő játssza.

Az új operett rádió-változatát a szegedi operettkedvelők már korábban élvezhették. A rádió-változatban az egyik főszerepet ugyancsak Mucsi Sándor játszotta.

Önmagát akarta igazgatói székbe emelni egy törtető súlyemelő

1956. október 27-ét írtak, mikor műszak után megkezdődött a Szörme- és Bőrruhakészítő Üzemben az úgynevezett „forradalmi” munkastanács-választás. Ekkor már a sötét árnyak, sötét lovagok kezdtek felélenkúlni és ellepték az üzem minden zugát. Eleinte szép csendben folydogált a választás üzemrészenként, de egy cézári hang később hirtelen egybeterelte az egész társaságot. Kaczur „polgártárs” felállt a dobogóra és szinte artikulálatlan hangon, bevesen gesztikulálva jelentette ki, hogy nincs többé eltérés, az megszűnt, s aki annak érzi magát, hagyja el az üzemet! Majd tüstént javaslatot is élt és megnevezte, hogy kiknek kell sürgősen eltávoznok. Azután hosszú monológra kezdett. Mindenki megfogott a vér az ereiben, az emberek lélegzetvisszafojtva várták: ezután mi következik?

Egy öszülő, vöröseshajú akarnok

állt ki dagadó mellé és oroszlán hangján így rikoltozott: „Ki fogja megvédeni Kaczur, ki felel azért, hogy semmi baja nem lesz a felolvasott szöveg miatt?”

Farkas István fellépése már ekkor gyanús volt néhány embernek, mert kezdett derengeni, hogy a Kaczur szájába adott szöveg tőle eredt.

Súlyemelő hősünk azonban ezzel nem fejezte be tevékenységét — ellenkezőleg: ez csak a kezdet, a bevezető volt ahhoz, hogy az igazgatói szé-

ket elérhesse. Az ellenforradalmi munkastanácsnak ekkor az igazgató-választás képezte legfőbb gondját, s Farkas erre is alaposan felkészült.

Korteseivel etette, ifaltta

a választókat, a lányoknak pedig 8 forintos órabért ígért, — természetesen a szavazatokért.

De a dolgozók józanabbik része így tette fel a kérdést: Mi lesz akkor kiírva a gyárba, ha Farkas győz? Mi lesz akkor a „báránykákka”? Mikor a kérdés Farkas „polgártárs” fülébe jutott, fennhangon süvöltötte: „Ki törődik az én erkölcsömmel? Miért nem vagyok én jó igazgató?”

Mikor azután tudomására hozták a számára kedvezőtlen döntést, velük lapjait dühösen szemére húzta és az előre elkészített másfél órás „igazgatói köszöntő beszédet” apró darabokra tépve, mérgesen a sarokba vágta. Később is felléngolt még Farkas úr szenvedélyes akarnoksága, de csak nagysokára csendesedett el.

Ma már tudják

a dolgozók, hogy a kommunizistákat eltávolító felhívás mögött Farkas állott, de arról is beszélgetnek egymás között, hogy Farkas István Takaréktár utcai szűcs-üzletében nemcsak kemény munkát követelt a dolgozó nőtől, hanem mást is szívesen vett, vagy szívesen vett volna.

A munkáshatalom megerősödésével mindinkább felismerhetővé válnak azok a figurák, akik a maguk sötét érdekeiért áruba akarták bocsátani az egész munkásosztályt. (G—F)

A KISZ orvosegyetemi intéző bizottsága

felhívással fordult az orvostudományi egyetem fiataljaihoz: tömörüljenek a KISZ tagjai sorába. A sokszorosított felhívásban többek között megállapítják:

„Már ebben a tanévben komoly feladatok várnak az egyetemi KISZ-szervezetre. A külföldi utazások szervezésén kívül a KISZ-szervezetek feladata a végző orvos- és gyógyszerész-hallgatók elhelyezésében való közreműködés. A nyári üdültető táborok megszervezése, a nyári gyakorlatokra való beosztás, a szociális juttatások intézése, ősszel a felvételi bizottságokban való érdekképviselet, és a kollégiumi felvételek megszervezése.

A KISZ tagjai sorába kívánunk tömöríteni minden olyan egyetemi hallgatót, aki hazánk szocialista felépítésében csekély részt vállal, tudomásul veszi és elfogadja a párt vezető szerepét. Ez a szervezet az egész hallgatóság politikai, gazdasági és kulturális életével, érdekeinek képviseletével kíván foglalkozni.”

Repülő kaszálógép

A Duna deltájánál a nád 6 méter magasra is megnő. A nádtartalékok úgyszólván kimeríthetetlenek. A közel-múltban Románia és a Német Demokratikus Köztársaság tudósai megtalálták a módját, hogyan lehet ezt az értékes nyersanyagot az iparban értékesíteni. A nádat karton- és papírkészítésre használják fel. A lekaszált nád egy részét az NDK-ba szállítják, ahol tartós, selymes fonalat készítenek belőle.

A múlt év őszén a dunai halászsok érdekes dolgot figyeltek meg. A nádat motorosnokok kaszálták, különleges kaszálógépekkel. A legsűrűbb nádasok felett pedig helikopter jelent meg, s a kerekeire szerelt hatalmas kaszával vágta a nádat.

AZ EMBEREK KÖZÖTT

Jegyzetek a petőfitelepi II-es pártszervezet munkájáról

Ha távirati stílusban is, de bevezetőként el kell mondani Szeged-Petőfitelep II-es pártszervezetéről, hogy az ellenforradalom nekivadult vihára sem zúzta szét. Élt ez a pártszervezet a veszterhes, legsúlyosabb napokban is. Igaz, pecsétet ütöttek a pártszervezet ajtajára, s az ellenforradalmi lovagok géppisztollyal a vállukon, kézigránáttal övükben riogatták az embereket, megjelölték, hogy kik azok a kommunisták, akiket „ártalmatlanná” kell tenni. Mégis, mint tölgyek a viharban álltak az igazi kommunisták, Eiler Márton elvtárs lakásán gyülekeztek néhányan: Pusztai Újházi, Turi elvtárs, Gál Pali bácsi, Zimonyi Antal bácsi és mások is. Amikor pedig november 3-ra virradóra már több házkutatást tartottak az ellenforradalmi lovagok Petőfitelepen, egyszerű pártönkívű emberek vették védelmükbe a kommunistákat. Akiket kerestek, hívtak, hogy menjenek az 6 otthonukba és ott menedéket lelnek.

Az egyik fő gond

Elmúlt aztán a nekivadult ellenforradalmi vihar. S november 11-én 29 taggal megalakult legalisan a petőfitelepi II-es MSZMP-szervezet. Már akkor is egyik fő gondjuk az volt a kommunistáknak, hogy választ adjanak az emberekben meglevő kérdésekre, segítsenek eloszlatni a kételyt, s megértessék velük az események igazi jellegét.

Ma már 56 tagja van a pártszervezetnek. A kommunisták továbbra is egyik nélkülözhetetlen tennivalójuknak tartják, hogy az emberekkel beszélgessenek, őszintén kicseréljék gondolataikat. Tágas a terület a pártszervezetnek, hiszen hozzájuk tartozik egész Fodortelep és Tarján, a Petőfitelep egy része, s a külső és belső baktói határ-rész is. Megállapítható, hogy a petőfitelepi II-es pártszervezet — a város többi kerületi pártszervezeteinek követésére méltó példát mutatva — számottevő eredményeket mutathat föl az emberek között folytatott politikai munkában. Jegyzetszerűen írunk ennek néhány jelentős állomásáról.

Baktóban

A kommunisták — az alapszervezet vezetői — már háromszor jártak a dolgozó parasztok között, a baktói határban. Rossz úton, megvendégmarasztaló sárban jutottak el a baktói iskolához, ahol az összegyűlt parasztokkal váltottak szót. Sok minden szóba került. Nagyon örültek a kommunisták, hogy a parasztok bizalommal vannak irántuk és így még a „kényes” kérdéseket is felvetették. Így van ez rendjén, hiszen ilyen alapon lehet eloszlatni a kételyt, meggyőzni a tisztá igazságról.

A baktói parasztok több vélt, vagy jogos sérelmüket is ismertették. Panaszkodtak, hogy a szűk, lelketlen baktói földet túlzott aranykoronára értékelték. A kommunisták feljegyezték ezt is. A II. kerületi tanács

meg is ígerte jelző szavakra, hogy utána néznek a dolgoknak.

Korábban a pártalapszervezetnek volt saját kultúrgárdája is. A dolgozó parasztok kérték, hogy a kultúrgárda most is, mint korábban, látogasson el hozzájuk. Sajnos, jelenleg nincs a pártszervezetnek kultúrgárdája, most folytatják újjászervezését. Azért majd elintézik, hogy valamelyik üzem kultúrscsoportja látogasson a baktói iskolába, s műsort adjon a parasztoknak. Bizonyos, hogy az üzem kultúrscsoportok segítsenek.

Baráti találkozás

A pártszervezet tömegkapcsolata tagjain keresztül bontakozott és erősödik tovább. A kommunisták rendszeres beszélgetéseket folytatnak nagyon közvetlen és egyszerű módon az utcájukban lakó emberekkel. Nem „beütmeztet”, elbürokratizált, „agyonszempontozott” gondolatficserelés ez, hanem a kommunisták és pártönkívűek baráti találkozása. Az idős kommunisták: Berta bácsi, Vánki bácsi, Szilágyi bácsi és mások szívesen vállalnak pártmegbízatást.

Most azt tervezik az alapszervezet kommunistái, hogy az utcákban csoportos beszélgetéseket tartanak. Ezeket a kisgyűléseken a kerület lakosságát érdeklő kérdésekről beszélnek, meghallgatva a véleményeket, s vitában alakítva ki a helyes álláspontot. A pártszervezet székházában kedden, szerdán, csütörtökön és pénteken rendszeres „ügyeletet” tartanak, délután fél 5-től este 9-ig. A pártszervezet épületében már eddig is több pártönkívű megfordult. Betértek kicsit beszélgetni, szót váltani. A pártszervezetnek elég szép könyvtára van, nemeggy pártönkívű vitt már olvasnivalót.

A Sárgán a pártszervezet tagjai társadalmi munkával egy kis vikkendházat építenek. Már két vasárnap végezték az ezzel kapcsolatos munkát a Sárgán a kommunisták. Persze, a vikkendházat nemcsak a kommunistáknak szánják, a kerület becsületes pártönkívű dolgozóit is szívesen fogadják.

A fiatalok ügye

A kerület pártszervezetének munkájában azonban van még javítani való. Az egyik égető kérdés, hogy a kerület fiataljainak nevelésében még nem jutottak kellő eredményhez. Nincs még KISZ-alapszervezet, a fiatalokkal való foglalkozás pedig igen fontos.

A pártszervezet területén két általános iskola és a textil-technikum működik. Helyes lenne a pedagógusok segítségét kérni a kerület fiataljai sokirányú neveléséhez, szórakozásához.

Jó úton járnak a petőfitelepi II-es pártszervezet kommunistái. Kapcsolataikat tovább erősítve a dolgozó emberekkel, mind teljesebben tölthetik be szerepüket.

(mos)

A Nagymamát játsszák vasárnap a KIOSZ Művelődési Otthonában

Az Építők Művelődési Otthona vasárnap délután fél 5 és este fél 8 órakor a KIOSZ (MSZT) nagytérben Csiki Gergely: Nagymama című háromfelvonásos, vidám, zenés vígjátékával vendégszerepelteti a Csongrádi Bútorgyár 25 tagú üzemű színjátscsoportját. Az előadáson a csongrádiak 14 tagú üzemű zenekara is szerepel.

A művelődési otthon első sorban azzal a céllal lépteti

fel a csongrádiakat, hogy a megyében jól ismert, évek óta működő üzemű színjátscsoport színvonalas produkciójával serkentsen a szegedi üzemű színjátszásnak az utóbbi időkben megakadt munkáját.

A Nagymama című vígjáték fordulatok, mókás jelenetein, zenés betétein a közönség minden bizonnyal jól fog szórakozni.

Az első komzomolisták hősi története

Magyarul beszélő szovjet film

CSÜTÖRTÖK ÖTA játssza Szegeden a Fáklya-filmstúdió az Ök voltak az első című szovjet ifjúsági filmet. A Pricnev és Jegorov színdarabjából írt film a lenini komzomol megszületésének első, hősi esztendejéről szól. Négy fiatal élete elevenedik meg a film vásznán. Nehéz életű külvárosi gyerekek élete ez az élet. A Szovjetuniót ebben az időszakban külső és belső ellenségei állandóan támadják, a támadások a szovjet hatalom létét fenyegetik. A komzomol az intervenció hadak elleni nehéz esztendőök tüzeiben született meg, a négy fiatal is ezekben a harcokban érik tudatos forradalmárrá, kemény férfivé.

Jegorov rendező a film sok jelenetét sikeresen oldotta meg. Nem nézhetjük például megindulás nélkül Sztjepán és anyja búcsújelenetét a frontra indulás előtt; Glasa halálát; az önkéntesek frontra indulásánál a vagon-jeleneteket.

A FILM MONDANIVALÓJA számunkra igen fontos, mert hitelesen világítja meg a komzomol megszervezésének történetét, az első komzomol nemzedék harcos napjairól beszél. Ma, amikor hazánkban az ellenforradalom vihára után a párt ifjúsági szervezete most rendező újja sorait, nagy jelentősége van annak, hogy ezt a filmet ifjúságunk tömegi tekintse meg. A KISZ üzemű és iskolai szervezetei helyesen tennék, ha csoportos látogatásokat szerveznének a film megtekintésére, és pedagógusok, idősebb munkások bevonásával megtárgyalnák a film mondanivalóit, szereplőinek alakítását.

A filmben a szovjet filmek kedvelői régi ismerőssel is találkozhatnak. Szerepel az Ök voltak az első című új szovjet filmalkotásban az egyik legnépszerűbb szovjet gyermekszínmű, a Zsizziket alakító Sztjepanov, valamint az Új ember kövőcsa című filmből ismeri Jumatov is.

Ultrahanggal osztalják el a ködöt

Csehszlovákiában érdekes kísérleteket végeztek: a köd eloszlatására ultrahangot alkalmaztak. Az egyik bányatórnyán különleges szírelénát

helyeztek el, amely ultrahang-jeleket adott. Az ultrahang hatására a köd fokozatosan eloszlott.

A kísérleteket folytatják.